

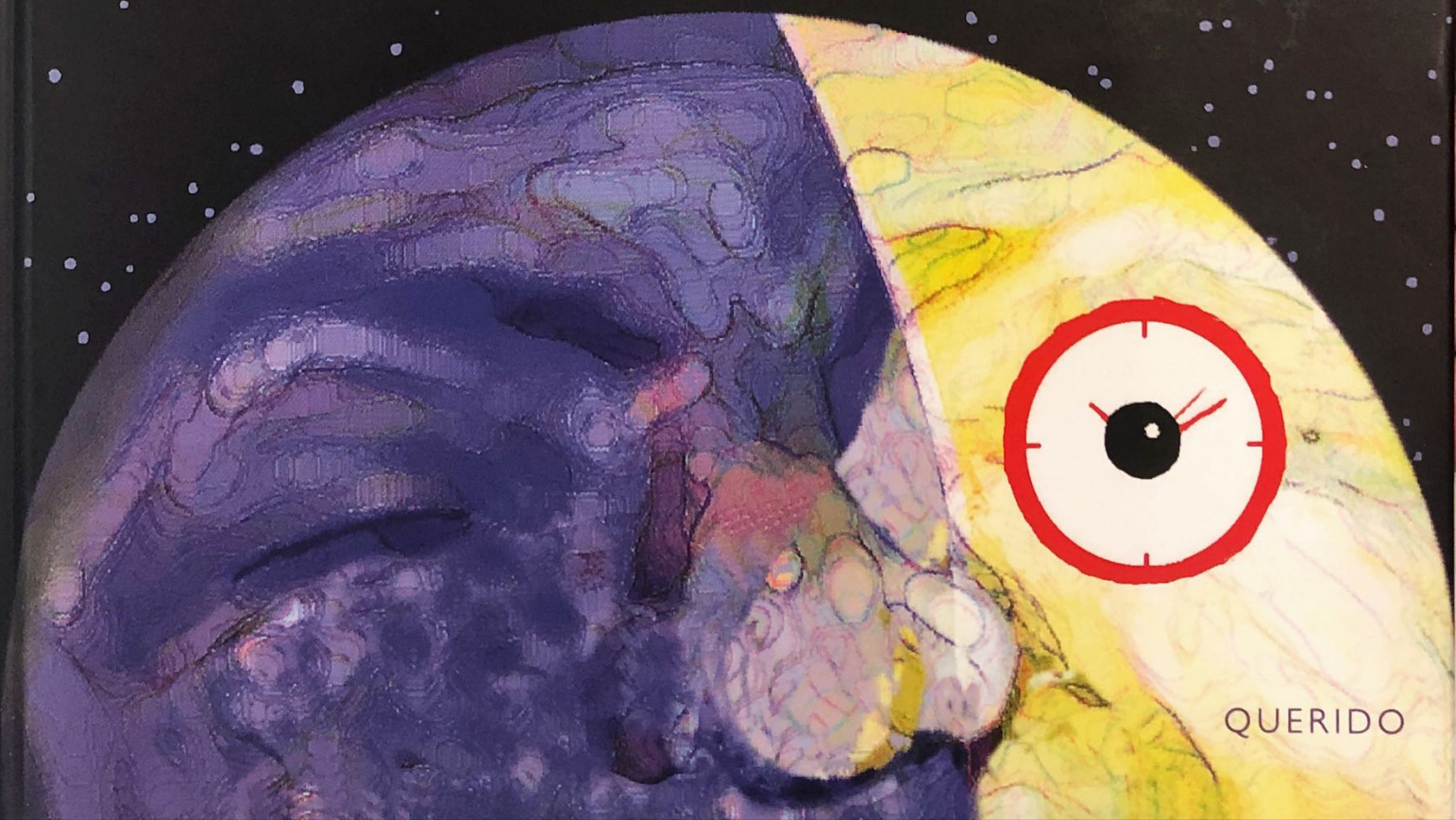
JOKE VAN LEEUWEN

NU IS

LATER

vroeger

Een boek over de tijd



QUERIDO

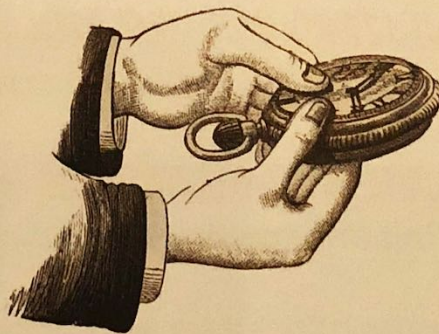
JOKE VAN LEEUWEN

NU IS

LATER

VROEGER

Een boek over de tijd



Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij

2020

17 AARDBEIEEN ZO GROOT ALS APPELS

denken over de toekomst

De toekomst is er niet. Zodra die er is, is het geen toekomst meer, maar heden.

We leven almaar in het heden, maar we herinneren ons het verleden en we kunnen nadenken over de toekomst. We kunnen alvast plannen maken of geld sparen voor later, we kunnen naar iets fijns verlangen of bang zijn voor iets dreigends. En we kunnen fantaseren over hoe de wereld er in de toekomst uit zal zien.

Dat deden ze vroeger ook.

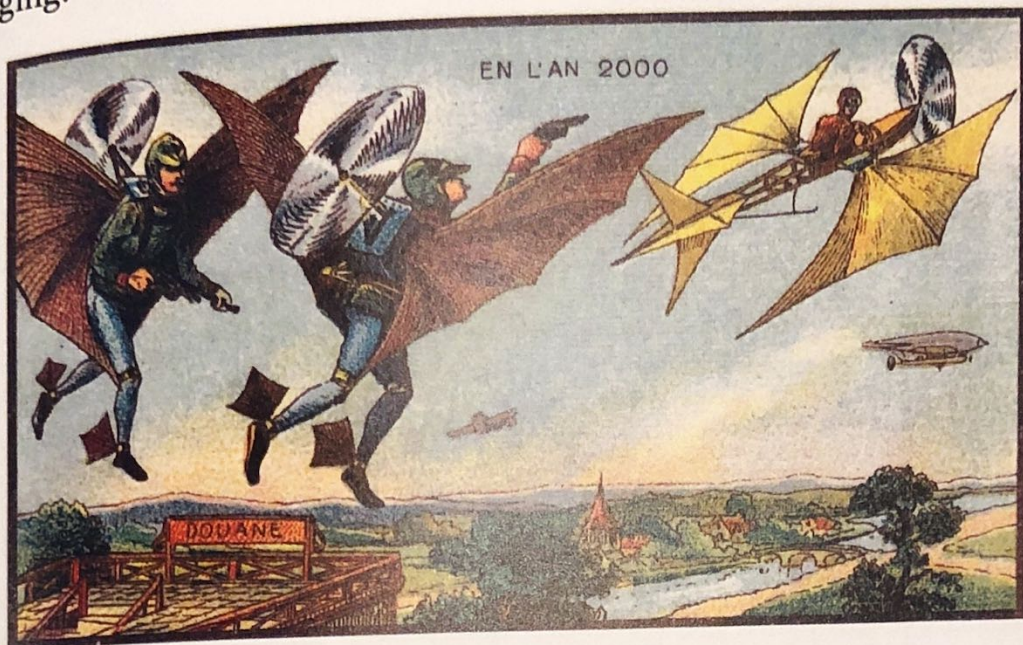
Aan het begin van de vorige eeuw schreef een Amerikaanse ingenieur, die Watkins heette, over hoe het er volgens hem in het jaar 2000 aan toe zou gaan.

Zijn toekomst is voor ons dus al verleden tijd.

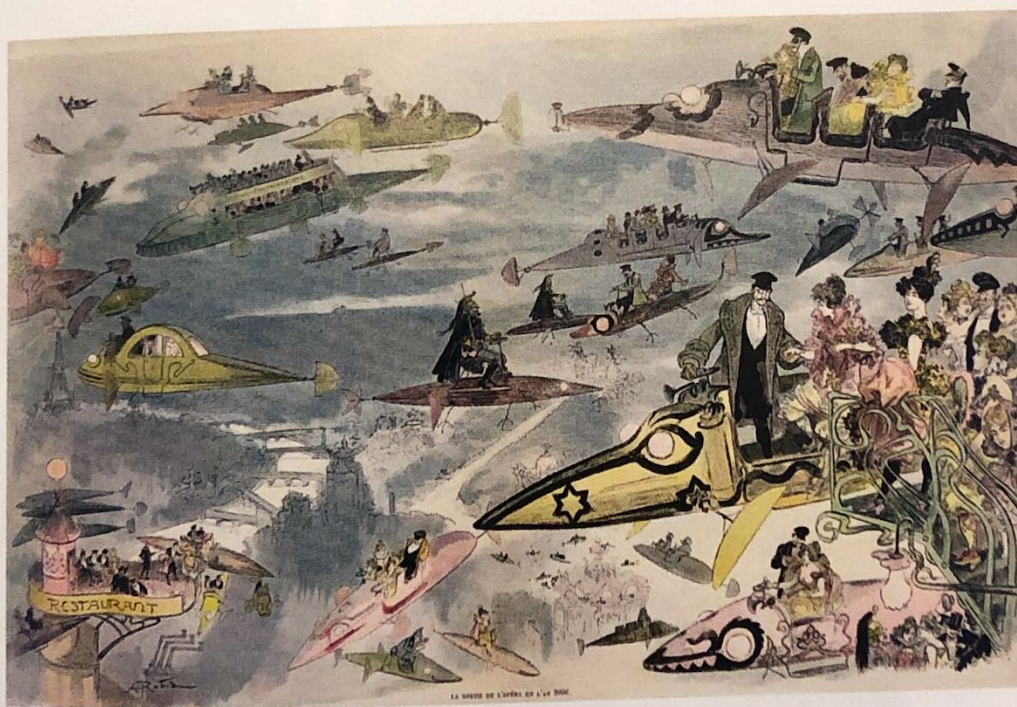
Sommige van zijn voorspellingen zijn uitgekomen. Dat de treinen niet meer op kolen zouden rijden en dat ze flink harder dan tweehonderd kilometer per uur konden. En dat je even makkelijk met iemand aan de andere kant van de wereld zou kunnen praten als met iemand die om de hoek woonde. En dat je kant-en-klaarmaaltijden zou kunnen kopen.

Andere voorspellingen bleken niet te kloppen. Dat er helemaal geen auto's meer door de steden zouden rijden, omdat alle vervoer ondergronds zou zijn. En dat aardbeien zo groot zouden worden als appels.

In diezelfde tijd werd het jaar 2000 uitgebeeld in tekeningen. Inmiddels weten we dat die niet bepaald lijken op hoe het er toen echt aan toeging.



Zo zou de Franse douane op smokkelaars jagen.



En zo zouden we na een voorstelling naar huis gaan.

Je kunt zien dat de tekeningen meer dan honderd jaar geleden zijn gemaakt, want zulke kleren dragen we niet meer. Ze konden zich toen nog niet indenken dat vrouwen later broeken zouden dragen en rokken tot boven hun knieën. En al helemaal niet dat je aan de Franse grens gewoon kunt doorrijden.

Meestal denken we over de toekomst na vanuit alles wat we al kennen.

De eerste auto's, die in de tweede helft van de negentiende eeuw werden gebouwd, leken nog op paardenkoetsen, maar dan zonder paarden ervoor, al werd hun vermogen nog een eeuw lang uitgedrukt in paardenkracht (pk).

Voordat die auto's werden uitgevonden, maakte men zich grote zorgen over de toekomst van het vervoer, want er was een paardenpoepprobleem. Er waren steeds meer paardenkarren, paardentrams en paardentaxi's op de weg gekomen. In New York lieten al die paarden dagelijks honderdduizend liter plas en meer dan een miljoen kilo poep achter. Dat gaf niet alleen enorm veel stank, maar in de toekomst zou die poep metershoog in de straten liggen.



New Yorkse straat, 1893

Het liep anders dan voorspeld, omdat de auto werd uitgevonden. Niet de bergen poep werden het probleem, maar de uitlaatgassen.

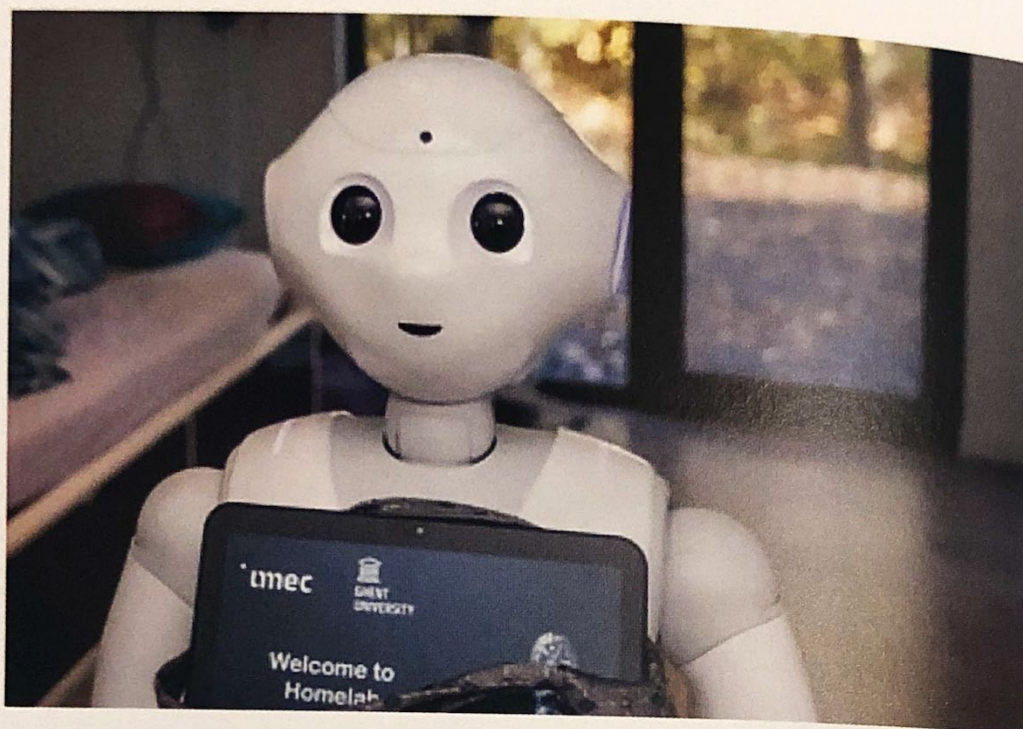
Ook in onze tijd wordt er nagedacht over de toekomst, omdat we net als toen niet willen dat de problemen die we nu hebben in de toekomst groter worden. Denk maar aan het klimaat of al het plastic dat in de oceanen drijft.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw opende in Nederland het eerste Huis van de Toekomst zijn deuren. Het was ingericht door de sterrenkundige Chriet Titulaer. Dat Huis bestaat niet meer en Chriet Titulaer leeft niet meer. Veel van wat er aan ideeën werd getoond vinden we nu normaal, zoals het gescheiden inzamelen van afval, waar toen een beetje om werd gelachen. Maar de meesten van ons kunnen nog steeds niet thuis het licht aankrijgen door alleen maar een bevel te roepen, zoals hij voorspelde.



In Gent staat sinds 2017 ook een Huis van de Toekomst. Daar kun je met een bevel de gordijnen openen en sluiten.

Dat huis heeft een robot bij de voordeur die je welkom heet, zoals nu veel deurmatten dat doen. Hopelijk laat die robot niet zomaar iedereen binnen. Terwijl je er in bed ligt te slapen wordt je hartslag gemeten. De muren kunnen jouw manier van bewegen bijhouden en merken dat je geen vreemde insluiper bent, ook niet als je opeens gekke sprongetjes maakt.



Nu is het dus onze beurt om over de toekomst na te denken. Wat zal werkelijkheid worden en wat niet?

Misschien zullen we allemaal zelfrijdende auto's hebben. En kunnen ongelooflijk kleine nanorobotjes door onze bloedbaan reizen en ons op tijd waarschuwen voordat we ziek worden (ze reizen nu al in muizen). En misschien zal het wereldkampioenschap voetbal in 2050 worden gewonnen door een team van robots. Zullen een heleboel andere robots hen dan toejuichen, of is toejuichen iets wat alleen mensen doen?



Hoe Europese mannen door de eeuwen heen met hun haren bezig waren.

